

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ι'.

}}

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 3 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1912

}}

ΑΡΙΘΜΟΣ 469

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Ένα γράμμα για τὸ «Γύρο τῶν Ὁρῶν».
ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ. Ψυχή.
ΔΙΣΚΕΨΙΟΣ. Πλήξη.
Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. Ρούσικη φιλολογία—Ὁ «Ὀκεανὸς» τοῦ Δ. Ἀνδρέγεβ.
ΚΥΒΟΣ. Ἡ ἐργατικὴ νομοθεσία (Γ').
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. Μνημόσυνο στὸ θάνατο τοῦ Σ. Πασαγιάννη.
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος καὶ Ἴζόλδη (μεταφρ. Ν. Ποριώτης) συνέχεια.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτικὴ Ἐπιθεώρηση.
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Μυρτούλα.
Α. ΤΡΑΝΟΣ. Ἐθνικὴ πολιτικὴ.
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ΠΛΗΞΗ

«... Ὅμως αὐτὸς ὁ νέος λέγει τόσον τολμηρὰς ἀνοησίας ὥστε ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴν κρύβουν μέσα τους κάποια σοφία· **δμοια με δυνατὴν βροντὴν ποὺ ἂν δὲν φέρει κεραυνόν, κρύβει ὁμως μέσα της κάποια ἀστραπήν**».

Ἴσως τὸ δυστύχημα τοῦ βιβλίου ἀπ' ὅπου ξεσηκώνουμε τὴν παραπάνου φράση, εἶναι ὅτι δὲ λέγει κὰν **τολμηρὰς ἀνοησίες**, ὥστε νὰ μπορούσαν τουλάχιστο, σὰν τὴ βροντὴ με τὸν κεραυνὸ καὶ τὴν ἀστραπή, νὰ κρύβουνε μέσα τους καὶ κάποια σοφία. Ἡ φράση αὐτὴ μᾶς φάνηκε χαρακτηριστικὴ γιὰ ὅλο τὸ βιβλίο, ἀπὸ τις διαφορὲς μεριὲς ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ κοιτάξει, μάλιστα ἀπὸ κείνες ποὺ ἀνταποκρίνονται περισσότερο στὴν ἰδέα τοῦ βιβλίου. Ἀλλὰ θὰ ζητήσῃ ὁ ἀναγνώστης νὰ μάθει καὶ ποῖ εἶναι αὐτὸ τὸ βιβλίο. Ἐπιγράφεται «Ἱστορία τῆς Ἰδέας, Γαβατάμας—Ἀστάρης» ἀλλὰ καὶ «Μῦθοι τῆς Ζωῆς, αἱ Ἱστορίαι τοῦ Δισκεψίου καὶ τοῦ Τρισκεψίου» νὰ τὸνομάσῃ κανεὶς, τὸ ἴδιο κάνει. Δηλαδὴ εἶναι δύο διαφορετικὰ βιβλία, ἀλλὰ «τέτοια στὴν αὐθυπαρξία τους καὶ στὴν ὁμοιότητα, σάμπως ἑνὸς

μόνου ἀνθρώπου τὰ πνευματικὰ ἔργα, ποὺ ὅλα τους ὅσον κι ἂν χωρίζονται καὶ διαφέρουν, ἔχουν ὁμως συνάρτησιν μεταξύ τους καὶ ὁμοιότητα — **νερὸ θὲ νὰ ἔλεγεσ τρεχάμενο ἀπὸ τὴν ἴδια πηγὴν**» (Μῦθοι τῆς Ζωῆς, ἡμέρα θαυμάτων σελ. 152). Ἐδῶ, θὰ μᾶς δώσει τὴν ἀδεια μὴ στιγμὴ ὁ ἀναγνώστης κι ὁ συγγραφέας νὰ κάνουμε κ' ἡμεῖς μὴ μικρὴ παρομοίωση πὼς τὸ τρεχάμενο νερὸ κάνει ποῦ καὶ ποῦ ἐκεῖ ποῦ τρέχει καὶ μερικὸς καταρράχτες «οἱ ὅποιοι παφλάζουν ἐπάνω εἰς τοὺς κρημνοὺς τῶν παθῶν τῆς καρδίας» (Ἱστορία τῆς Ἰδέας, σελ. 32). Θέλουμε δηλ. νὰ ποῦμε, κατεδαίνοντας ἀπὸ τὸν Πήγασο τῶν παρομοιώσεων, ὅτι, κατὰ τὸ παράδειγμα ὁμοίων ἔργων, ὅπως λ. χ. ὁ Ζαρατούστρας τοῦ Νίτσε, εἶναι καὶ τὸ βιβλίο μας σπαρμένο με ποιήματα — περιττὸ νὰ τὸ προστέσουμε, πὼς δὲν εἶναι τὰ ποιήματα αὐτὰ δίχως συνάρτησιν καὶ δεσμὸ με τὴ σειρά τοῦ λόγου, ἀλλ' ἀπεναντίας εἶναι μέσα στὴν ὕψη του. «Κάποτε, λέει ὁ συγγραφέας, ὁ φανερός ἡχητικὸς ρυθμὸς μου ἐφάνη χρήσιμος πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἰδέας». (Ἱ. Ζερβοῦ, Ἱστορία τῆς ἰδέας, πρόλογος). «Ὁ ἡχητικὸς ρυθμὸς πρὸς ἀπόδοσιν τῆς ἰδέας» ἐφάνη χρήσιμος καὶ ἀναγκαῖος στὸ συγγραφέα ἀπὸ τὸ πρῶτο ἀμέσως κεφάλαιο—Ζωὴ τοῦ Γαβατάμα :

Δρόμο μακρινὸ τραβᾶ — ὁ διαβάτης
κι ὅλο τρέχει στὰ στραβά.

Τὸ περπάτημα τῆς μέρας τὸν κουράζει
ναὶ τὸ φῶς δίνει του κόπο καὶ μαράζι.

Ἀποζητᾶ τῆς νύχτας τὸ βαθύ — σκοτάδι
γιὰ νὰ βαρκοιμηθῇ.

Κι ὅλο περπατᾶ, ὡς που νυχτώνει,

βλέποντας στὸ λόγγο ἕνα φῶς νὰ μεγαλώνει.

Μὰ τοῦ κάκου πρὸς ἐκεῖ τραβᾶ — δὲν φτάνει
κι ὅλο τρέχει στὰ στραβά.

Ὅπως διαδίδουμε στὸν πρόλογο (σελ. γ') «τὸ ὕφος πολλῶν θρησκευτικῶν βιβλίων καὶ προφητικῶν γραφῶν ἐχρησίμευσεν ἐπιτήδεια εἰς διατύπωσιν τῆς ἐννοίας», καὶ λογαριάζουμε κ' ἡμεῖς παρακάτω νὰ δώσουμε ἐπιτήδεια στὸν ἀναγνώστη «ἀπόγευμα» — ὅπως γράφανε μὴ φορά, τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ **γραφικοῦ** ὕφους τοῦ βιβλίου. Ἀλλὰ πρῶτα πρέπει νὰ παρατηρήσουμε, ἀφοῦ τὴν ἀφορμὴ μᾶς τὴ δίνει τὸ ποίημα, ὅτι ὁ συγγραφέας ἐπιτήδεια «διὰ τὸν ἡχητικὸν ρυθμὸν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἰδέας» μεταχειρίζεται καὶ «τὸ ὕφος λαϊκῶν ποιημάτων» με ἀνά-